

Профілактика захворювань дихальної системи.

Біологія 8 клас урок №17

Мета уроку:

- ознайомитися з основними захворюваннями органів дихання, причинами їх розвитку й заходами профілактики.

Пригадай

- 1. Як здійснюються дихальні рухи?
- 2. Що може статися в разі пошкодження плеври?
- 3. Що таке резервний об'єм легень?

Чому чхання і кашель - захисні функції дихальної системи?

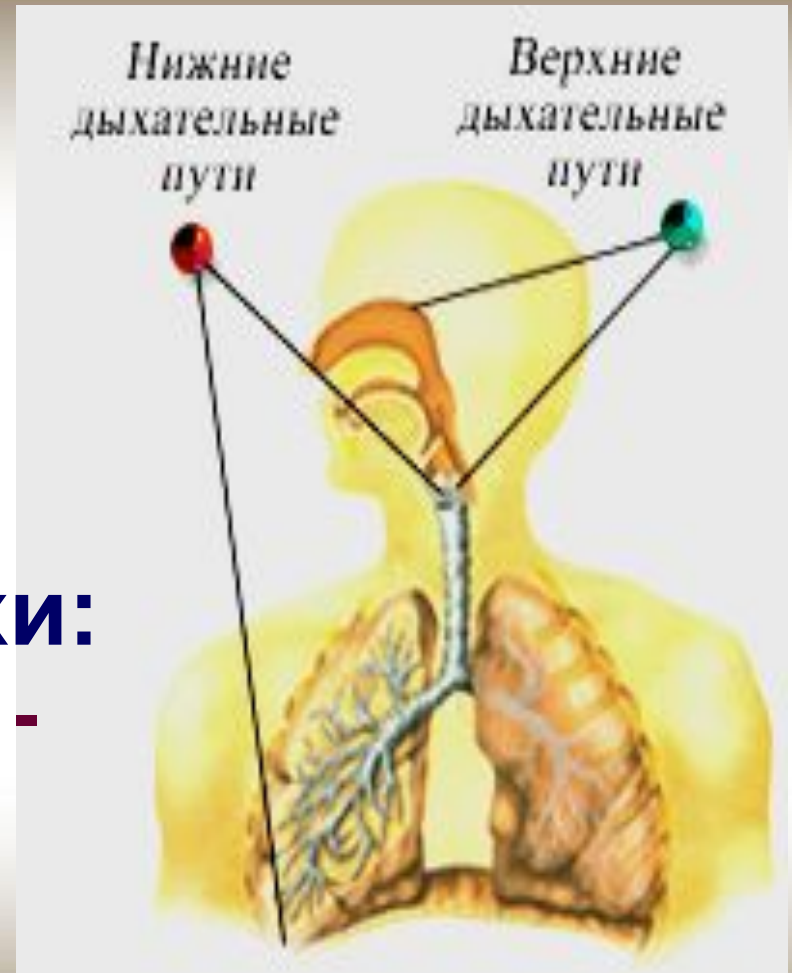

Верхні дихальні шляхи:

носова порожнина;
носоглотка;
глотка.

Нижні дихальні шляхи:

- гортань;
трахея
- бронхи.

Утворення **аденоїдів** (від грец. *аден* - залоза, *ейдос* - вигляд) - це результат постійного запалення (переважно у дитячому віці) лімфатичних вузлів -мигдаликів, їхнього розростання, які, як вам відомо, у великій кількості містяться у глотці. Аденоїди спричинюють постійне закладання носа, хронічний нежить, гугнявість, сон з відкритим ротом, формування «аденоїдного типу обличчя», зниження працездатності у школярів.

НОСОВІ ПАЗУХИ

Придаточные пазухи носа —
Вид спереди и сбоку

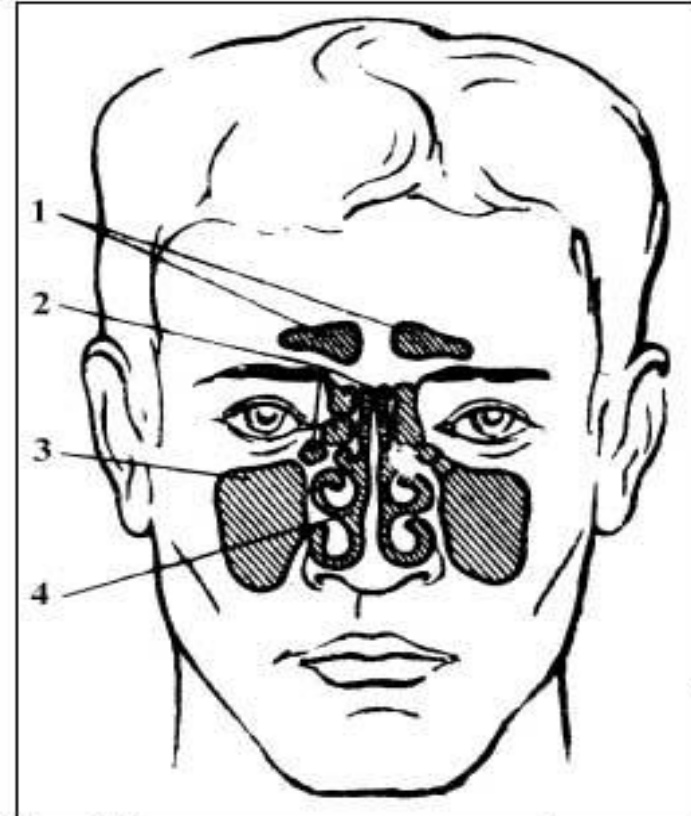
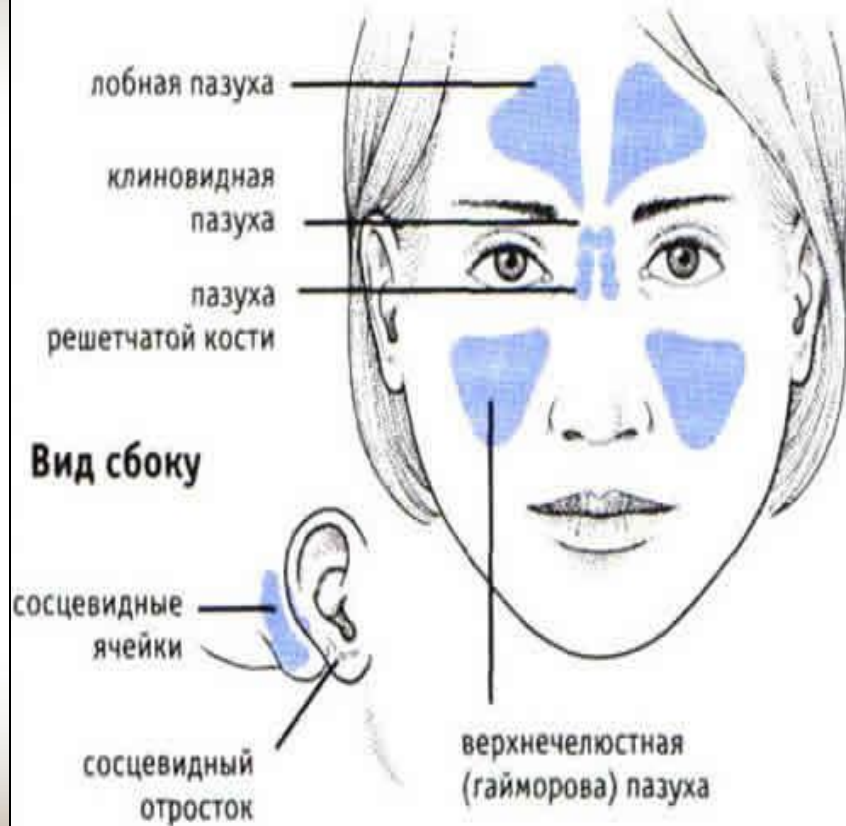

Рис. 4. Проекция носовых полостей и придаточных полостей носа на наружные покровы лица:
1 - лобная пазуха; 2 - пазухи решетчатого лабиринта;
3 - гайморова полость;
4 - щель верхнего отдела носовой полости.

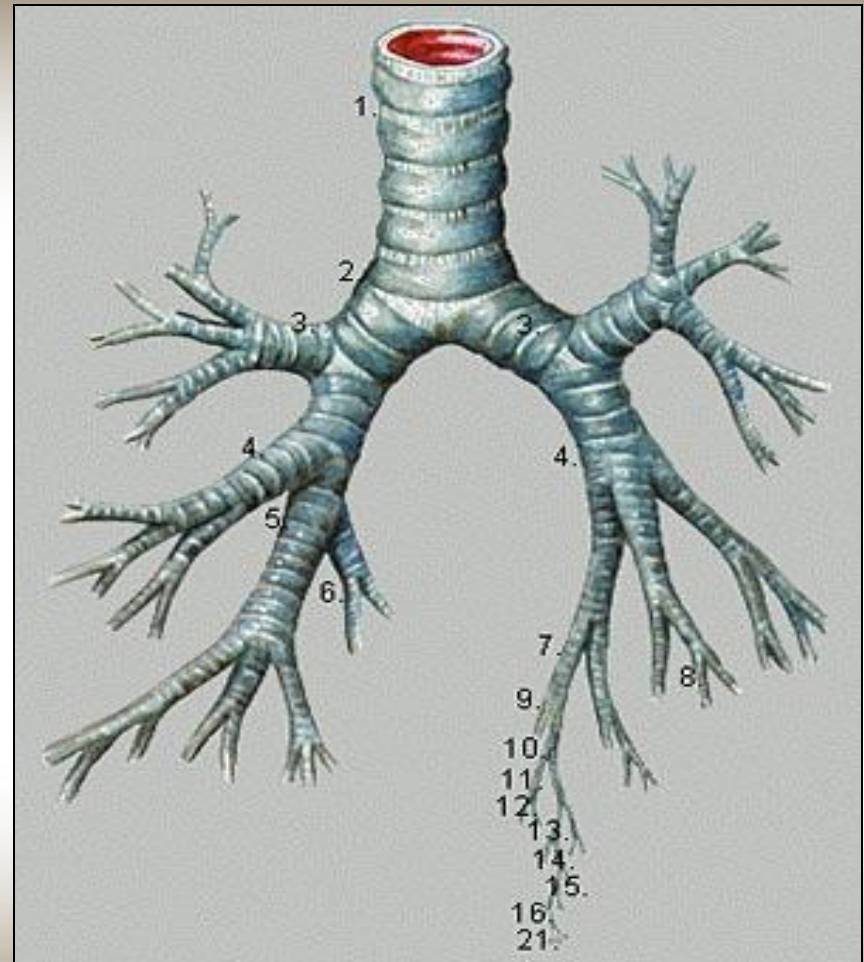

Інфекційний риніт (від грец. *ринос* - ніс) - це запалення слизової оболонки порожнини носа (нежить).
Воно найчастіше є наслідком грипу.

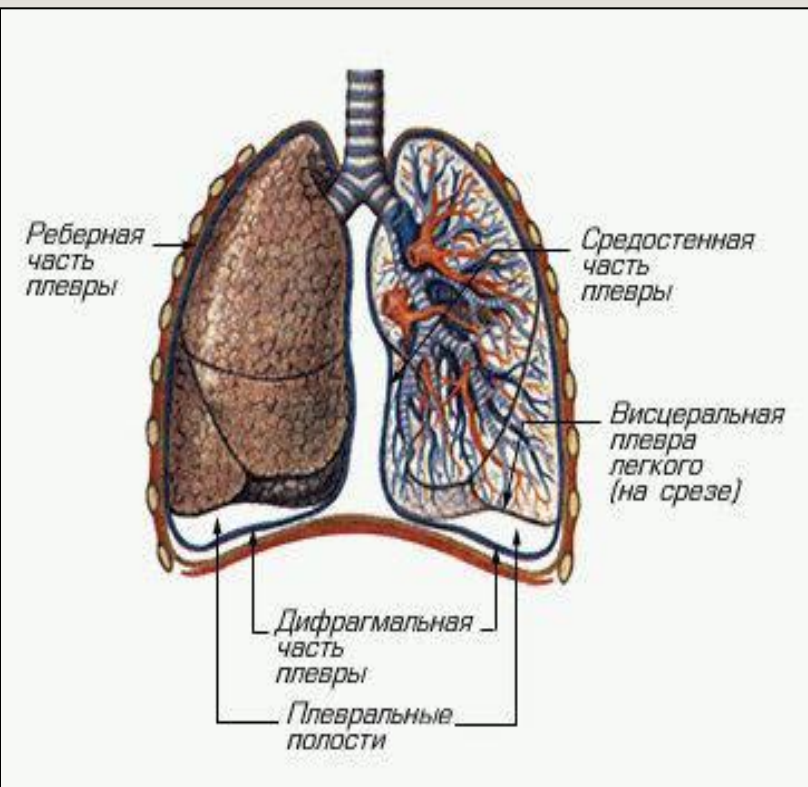
ПОЯСНИТИ!

**Чому
правий бронх
поділяється на
три гілки, а лівий
на дві?
У який бронх
може потрапити
інородне тіло?**

ПЛЕВРА

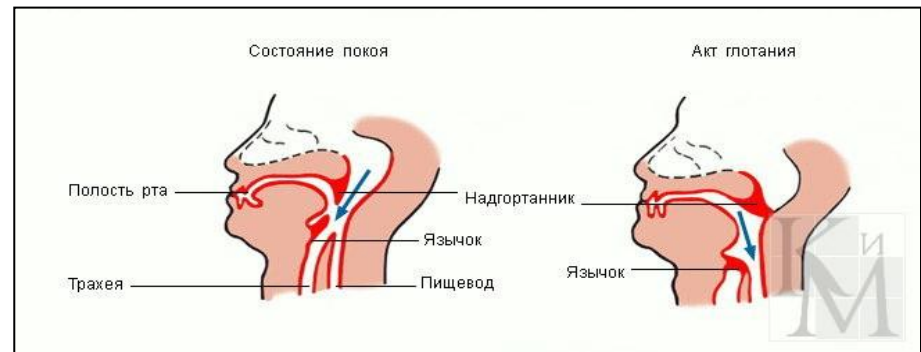
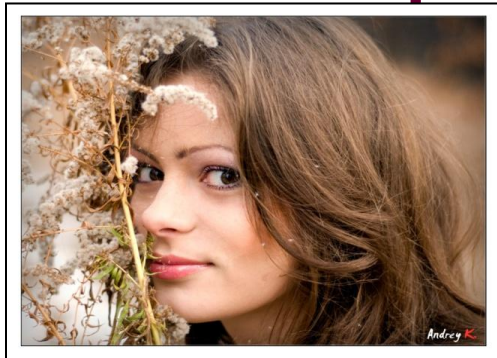

Зовні легені вкриті сполучнотканниною оболонкою – плеврою, яка має два листки: легенева плевра та пристінкова. Легенева прилягає до легень, а пристінкова до ребер. Між ними знаходиться плевральна порожнина. при запаленні - плеврит. Гостра біль в грудній клітці при глибокому вдоху

ГІГІЄНА ДИХАННЯ

Дихати рекомендується носом, а не ротом, тому що у носовій порожнині повітря зігрівається, очищається і зволожується. Пояснити ці правила гігієни.

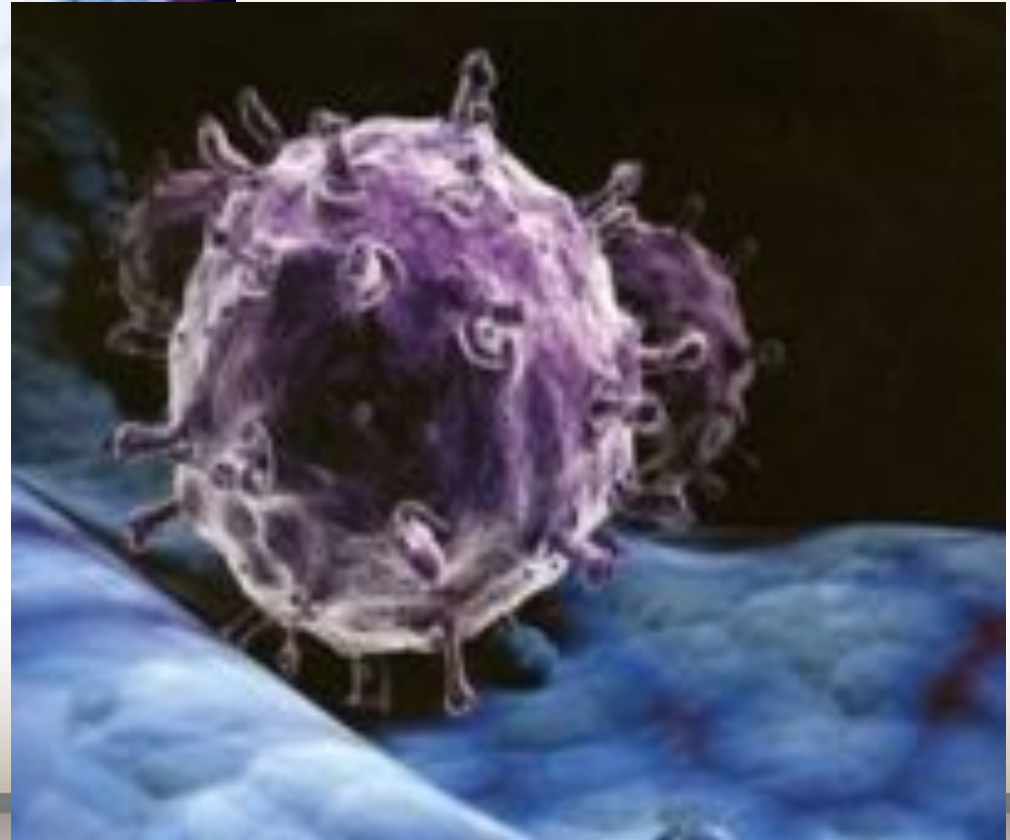
Ковтаючи великі куски можна подавитися і перекрити трахею. Чим це шкідливо?

Грип

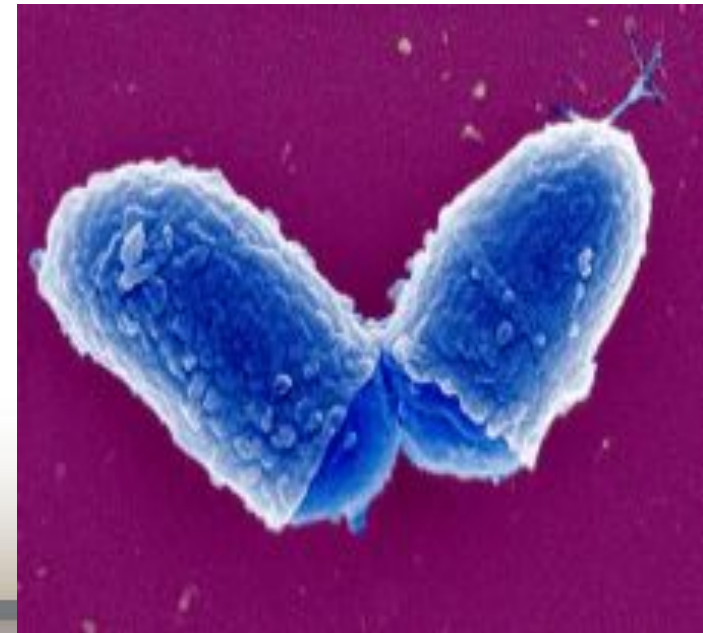
гостре інфекційне захворювання, яке спричиняють мікроскопічні віруси.

Дифтерія

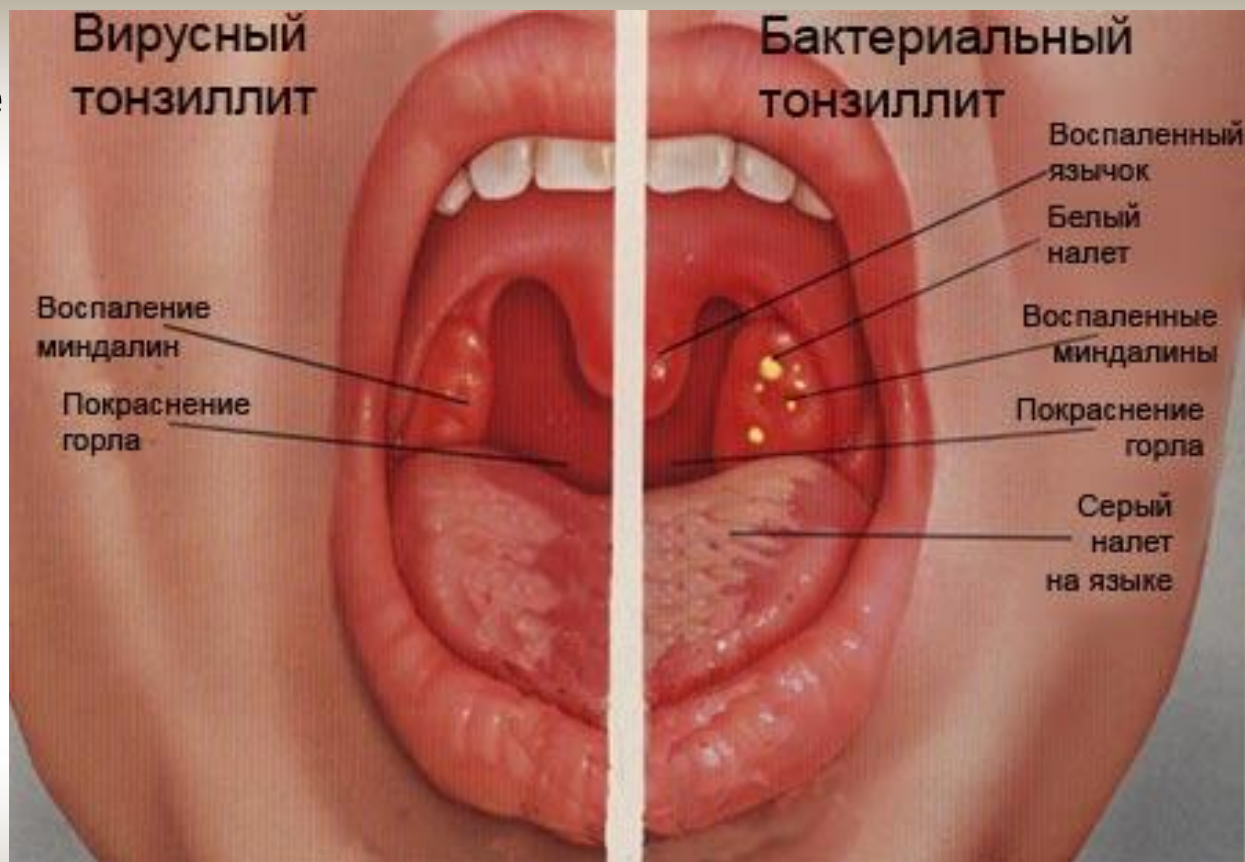

гостре інфекційне захворювання, що спричиняється дифтерійною паличкою

Ангіна - інфекційне захворювання, характеризується запаленням піднебінних мигдалин. Його викликають різні мікроби, головним чином стрептококи

Бронхіт-запалення бронхів.

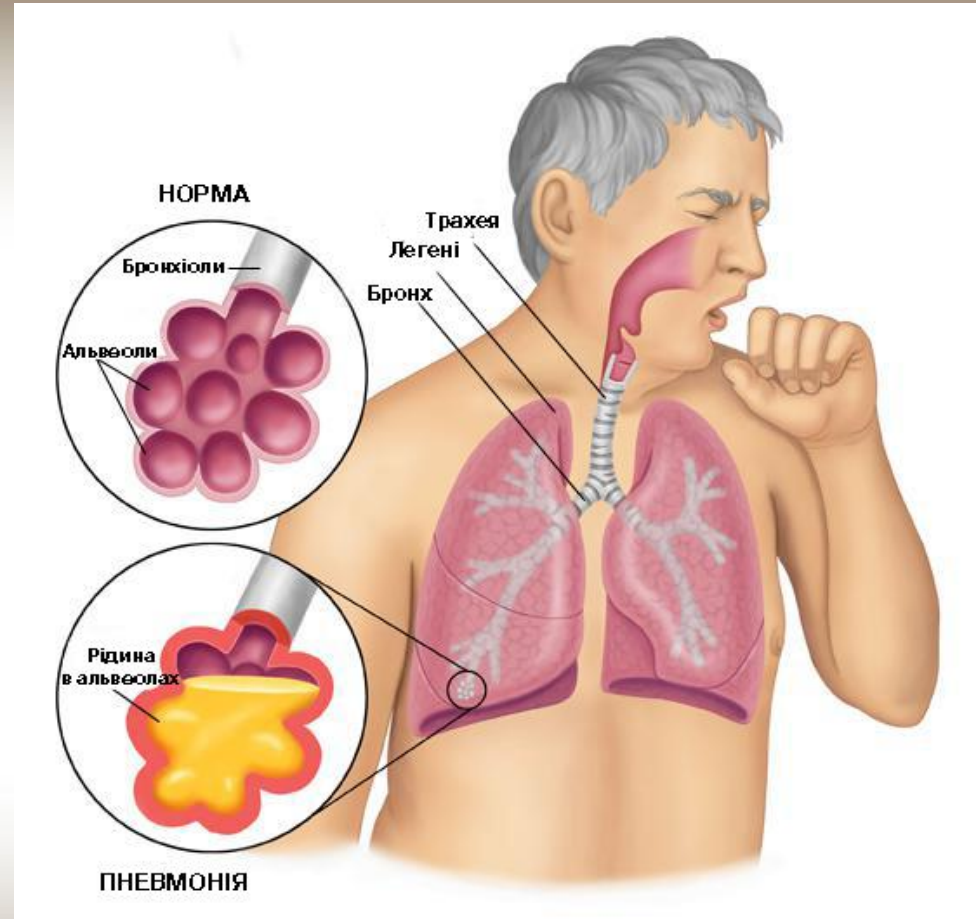
Одне з найбільш частих захворювань органів дихання.
За перебігом хвороби розрізняють гострий і хронічний
бронхіт.

Пневмонія - запалення легенів.

Це інфекційне захворювання легень, що виникає або як самостійна хвороба, або як ускладнення інших захворювань. Пневмонія не заразна і не передається від людини до людини.

Трахеїт (від грец. *трахея* - дихальне горло) - запалення слизової оболонки трахеї. Його ознаки: дертя у горлі, сухий кашель у поєднанні з відчуттям болю в зіві та за грудиною, голос стає хрипкий. Спричинюється переохолодженням, курінням, інфекціями.

Коклюш

- гостра інфекційна хвороба з циклічним перебігом і характерними нападами судомного кашлю. Зараження можливо тільки при спілкуванні з хворим, тому що збудник коклюшу нестійкий і поза організмом швидко гине.

Туберкульоз

- (від лат. *туберкулюм* -гулька) - поширене інфекційне соціально небезпечне захворювання, що найчастіше уражає легені, кістки. Інша назва -**сухоти**. Збудник туберкульозу - мікобактерії - туберкульозна паличка (паличка Коха, або бацила). Вона може перебувати у вдихуваному повітрі, краплинках харкотиння, на посуді, одязі, рушниках та інших предметах, якими користувався хворий на туберкульоз. Мікобактерій туберкульозу можуть передаватися людині від продуктів тваринного походження - молока та м'яса.

Захворювання органів дихання (ЗОД) в Україні

- У 2016 році ЗОД спричинили **3.9 % смертності** у країні
- **Зростання смертності спричиненої ЗОД** серед чоловічого населення (на 32 % віще від Європейських показників)
- Смертність від хронічних ЗОД є **удвічі більшою** порівняно з гострими пневмоніями у чоловіків та порівняно з розвиненими Європейськими країнами і майже **на 25 % вищою**, порівняно до східноєвропейських держав

Екологія

- 1/3 населення України живе на екологічно забруднених територіях
- Радіоактивне забруднення повітря (радон 222, Цезій 137, Стронцій 190 – Чорнобильська аварія)
- Національний реєстр України містить 900 000 ліквідаторів аварії ЧАЕС
- Кіровоградська та Дніпропетровська області – забруднення радіоактивним ураном – уранові шахти
- В Україні є 5 атомних станцій, які продукують щороку 26 тонн відходів (що можуть зберігатися в одному місці впродовж 30 років, далі небезпечні щодо початку ланцюгової реакції)

Причини???

- Куріння!!!
- Екологія
- Спосіб життя
- Просвітницька діяльність (реклама, суспільний спосіб життя, відсутність громадської діяльності щодо профілактики)...
- Іще.....

Основні заходи профілактики захворювань органів дихання

1. Проведення вакцинації.
2. Карантин (уникнення контактів із хворими).
3. Дотримання правил особистої гігієни.
4. Регулярне диспансерне обстеження.
5. Підвищення опірності організму (загартування, збалансоване живлення тощо).

Профілактика?

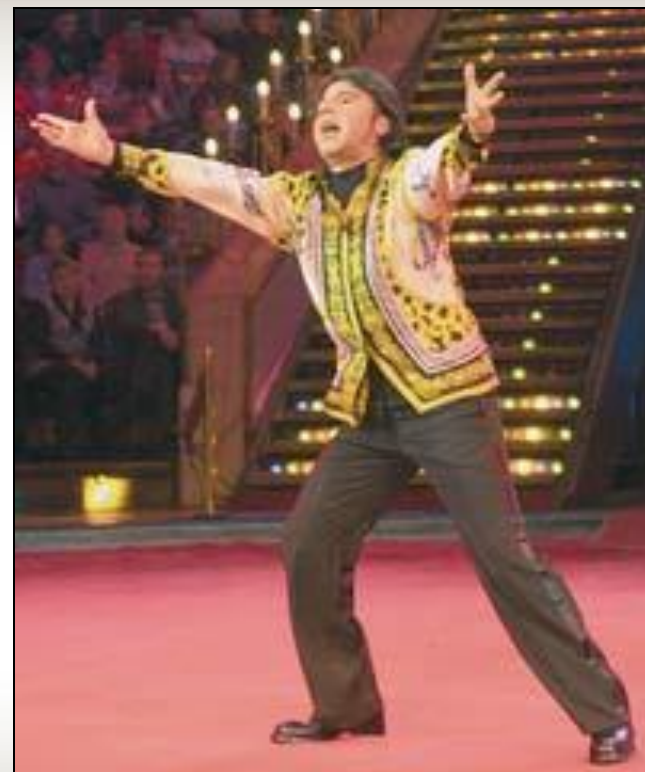

- Здоровий спосіб життя...
- Правильне фізичне виховання, виховання у сім'ї
- Боротьба з шкідливими звичками
- Санітарно-просвітницька робота
- Покращення екології

ГІГІЄНА ДИХАННЯ

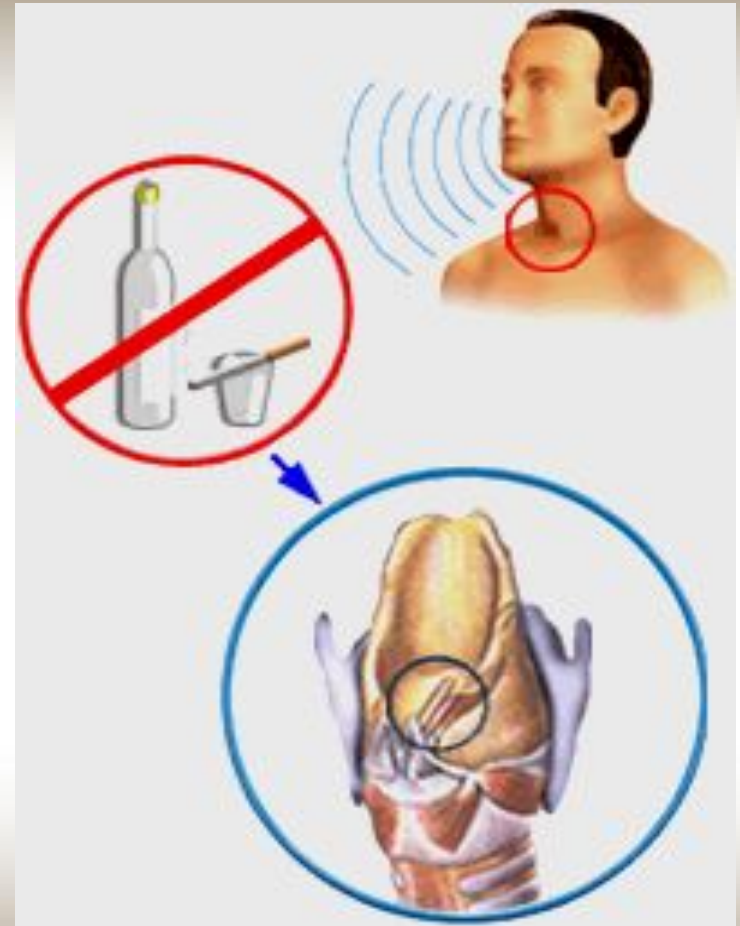
Крик пошкоджує голосові зв'язки, що викликає їх запалення і призводить до хриплості голосу або його втрати.

ГІГІЄНА ДИХАННЯ

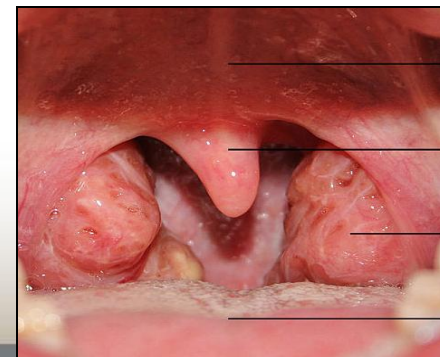
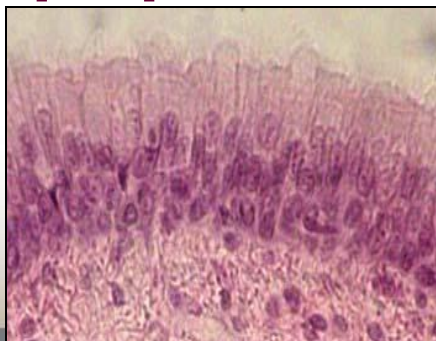
Часті запалення горла, куріння та алкоголь негативно впливають на верхні дихальні шляхи та голосоутворюючий апарат.

ЦЕ ЦІКАВО!

Якби весь пил, сміття, шкідливі речовини, що є в повітрі, потрапляли без перешкод у легені, то за 70 років життя у них нагромадилось би понад 5 кг шлаків. За таких умов легені не могли б нормально функціонувати. Тому в дихальних шляхах наявна система захисних бар'єрів. Яких?

ПЕРЕВІР СЕБЕ.

1. Носова порожнина	а) має рідину для зменшення тертя;
2. Гортань	б) зволоження повітря, затримання бруду;
3. Трахея і бронхи	в) вільне проходження повітря;
4. Легені	г) утворення звуків, рефлексний кашель;
5. Плевра	д) газообмін через альвеоли та капіляри малого кола кровообігу.

ЛЕГЕНІ

ПОЯСНИТИ!

Куріння порушує фізіологічні властивості сурфактанта. Чому при тривалому курінні виникає кашель?

1. Основні правила гігієни дихання

- дихати слід глибоко;
- корисно бувати на свіжому повітрі;
- корисно займатись фізичними вправами: зарядка, веслування, плавання
- дихати слід носом; під час кашлю та чхання необхідно закривати рота та носа хусткою;
- важливою є боротьба з пилом на вулицях та у приміщеннях;
- для нормального дихання важлива правильна постава;
- під час спілкування з особами, що захворіли на інфекційні хвороби, необхідно дотримуватись обережності: носити марлеві пов'язки та інше;
- паління шкідливе для органів дихання та всього організму.

Захист органів дихання від пилу, радіоактивних речовин та отрутохімікатів.

Дай відповідь

- 1. Які чинники сприяють виникненню захворювань органів дихання?
- 2. Чому дуже часто виникають епідемії повітряно-крапельних інфекцій?

**Бережіть
здоров'я!**